

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTOR: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUT APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

Despre privilegiul Tezaurului public, de d-l D. Alexandrescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Tutela minorilor Ion Economescu.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Zoe Gr. Păucescu, ca tutoare, și alții, cu Spiru Nocica și alții.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea III: Regia Monop. tutunurilor cu Ilie Trandafirescu.

Curtea de apel din București, secțiunea I: Elena Runceșu cu Ministerul de finanțe.

Curtea de apel din București, secțiunea III: Al. Vericeanu și G. Mandy cu societatea anonimă «Bucureștii-Noi».

Tribunalul Ilfov, secția I: Antigone Hristu cu Spiridon Cevie.

DESPRE PRIVILEGIUL TEZAURULUI PUBLIC

(STATUL SAU FISCUL)

(Comentariul art. 1725 din codul civil)

Art. 1725 din codul civil dispune că privilegiile Tezaurului public și ordinea în care ele se exercită, sunt determinate prin legi speciale.

Aceste privilegii sunt de prima necesitate, pentru că fără ele, creanțele Statului ar fi rămas de cele mai multeori iluzorii. De aceea ele existau și la Romani: «*Respublica creditrix omnibus creditoribus chirographariis praeferitur*», zice legea 38 § 1, Dig., *De rebus auctoritate iudicis possidendis*, etc., 42, 5¹).

Pe lângă aceste privilegii, despre care avem să ne ocupăm în studiul de față, art. 1753, 3° mai conferă încă Statului, comunelor și stabilimentelor publice o ipotecă legală asupra imobilelor percepto- rilor și administratorilor *comptabili*, iar nu *centrali*, după cum din eroare dispune textul menționat.

1) Mai vezi L.L. 17, 28 și 37, Dig., *De jure fisci*, 49, 4; L. 4, Cod, *De privilegio fisci*, 7, 73, etc.

Apoi, art. 1730, 8° mai conferă atât Statului cât și particularilor un privilegiu pentru creanțele rezultând din abuzurile și prevaricațiunile comise de unii funcționari publici, precum: grefierii, por- țării, etc., asupra cauțiunii lor, precum și asupra dobânzilor produse de această cauțiune.

Care sunt legile speciale, la care ne trimete art. 1725? Vom cită mai întâiu art. 79 § 2 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor di- recte din 10 Martie 1882. Iată cum se exprimă acest text:

«Pentru orice deficit sau rămășițe constatate asupra percepto- rilor, provenind din orice contribuții, taxe sau venituri, Fiscul se va despăgubi din orice avere a percep- torului, cu preferință înainte oricărei datorii particulare, fără ca, în privința imobilelor, să fie supus la formalita- tea inscripțiunii, afară de sarcinile înscrise înainte de numirea lor în funcțiune»²).

O altă lege care conferă Statului un privilegiu asupra mânuitorilor de bani publici, este legea asu- pra comtabilității publice din 21 Martie 1903. Iată, în adevăr, cum se exprimă art. 27 din legea men- ționată:

«Statul, județele, comunele și toate instituțiunile pu- blice și așezămintele de binefacere, au de drept privi- legiu asupra averei³) oricăruia funcționar mânuitor de

2) S'a decis, cu drept cuvânt, că acest text se aplică nu numai în cazul când deficitul pentru fisc provine din neincasarea contri- buțiilor de către receptor, dar și atunci când receptorul a in- casat impozitele, însă și le-a însușit în propriul său folos, deoarece existând în specie un deficit pentru Fisc, legea nu face nici o dis- tinctie în această privință. Cas. rom. Bult. 1907, pag. 104 și *Cr. judiciar* din 1907, No. 18.

3) Se înțelege asupra oricărei averi, fie mobilă sau imobi- liară.

bani publici, în ordinea mai sus enunțată ⁴⁾, fără ca una din aceste autorități să poată recurge în contra celeilalte pe motivul că funcționarul mănuior de bani publici eră prepusul sau fusese numit de dânsa. — Statul, județele, comunele și toate instituțiunile publice și așezămintele de binefacere au facultatea de a înscrie orcând privilegiul lor asupra orcărei averi a funcționarului în deficit.

O altă lege care conferă un privilegiu Statului este legea pentru urmăriri din 27 Martie 1877. Iată cum se exprimă art. 7 din această lege :

«Statul, județul și comuna au privilegiu înainte de orice datorie particulară ⁵⁾, pentru contribuțiunile de orce natură și amenzi asupra întregii averi a debitorului, mobilă și imobilă, fără ca, în privința imobilelor, să fie supus la formalitatea inscripțiunei și fără ca, prin vânzarea silită a lui să se purgheze acest privilegiu, în ceeace privește impozitul funciar ⁶⁾.

«In caz de concurență între Stat, județ și comună, sau numai între două dintr'insele, Statul va avea primul rang, județul al doilea rang și comuna al treilea rang.

«Pentru arenzile datorite, privilegiul Statului se regulează după dispozițiile codului civil.

Casa de lichidare are asemenea privilegiu, înainte de orice datorie particulară, asupra productelor de pe locurile date sătenilor prin legea rurală, pentru despăgubirea clăcei».

In fine, art. 83 din actuala lege a timbrului dispune că :

«Statul are privilegiu pentru sumele datorite din timbru, înregistrare și amenzi, asupra întregii averi mobiliare sau imobiliare a debitorului, fără ca, în privința imobilelor, să fie supus la formalitatea inscripțiunei» ⁷⁾.

4) Aceasta însemnează că mai întâiu vine Statul, apoi județul, în al treilea loc comuna, și în fine, instituțiile publice și așezămintele de binefacere.

5) Acest privilegiu al Statului există și sub codul Caragea. «Obșteștele și domneștele datorii, zice art. 20, partea III, capit. 8 din acest cod, se protimisesc a se plăti mai întâiu decât cele particulare». Este însă de observat că, sub acest cod, Statul nu are nici un privilegiu pentru delapidările comise de mănuiorii de bani publici. Cas. rom. Bult. 1874, p. 273 și *Dreptul* din 1875, No. 10.

6) S'a decis, cu privire la acest text, că privilegiul Statului, admis printr'o lege specială, precum este în speță legea de urmăriri, primează toate privilegiile menționate în art. 1729, 1730 C. civil, fiindcă din art. 1725 rezultă că acest cod presupune existența privilegiului Statului. Statul trebuie deci să fie preferat, în cât privește plata impozitelor, tuturor acelor cari au un privilegiu general sau special prevăzut de codul civil, și acelor creditori privilegiați pentru cari art. 15 din legea Băncei agricole dela 1894 face anume rezerve, așa că Statul are, pentru plata impozitelor, preferință și față de Banca agricolă, când aceasta urmărește plata creanței din vânzarea unui obiect amanetat. Cas. rom. Bult. 1907, p. 892.

7) Vezi asupra acestui text observațiile d-lui C. Botez, *Legea asupra taxelor de timbru și înregistrare*, p. 310 (ed. 2-a, 1908). — S'a decis că taxa de înregistrare pentru transmiterea unei moșteniri neplătindu-se decât asupra activului net al moștenirei, după deducerea tuturor datoriilor defunctului, de aici rezultă că privilegiul Statului pentru plata acestei taxe nu primează datoriile ipotecare ale defunctului. C. Iași, *Cr. judiciar* din 1900, No. 60. — *Contră* : Trib. Fălciu, *Cr. judiciar* din acelaș an, No. 35 (sentință infirmată de Curte prin decizia de mai sus).

Acestea sunt legile principale care statornicesc privilegiul Statului, la care ne trimete art. 1725 din codul civil.

Ultimul paragraf al acestui text dispune că Fiscul nu poate dobândi un privilegiu în contra drepturilor celor de al treilea dobândite mai înainte. Care este sensul acestei dispoziții ?

S'a susținut că, pe baza acestui text, este suficient spre a se primă privilegiul Fiscului de a se invocă un titlu anterior în dată. Adevărul este însă că textul de mai sus nu este decât o aplicare a principiului neretroactivității legilor, înscris în art. 1 C. civil. El însemnează deci că legile care determină privilegiul Fiscului, ca toate legile în genere, nu pot să atingă drepturile dobândite de terții înaintea promulgării lor ⁸⁾. Odată însă legea privitoare la privilegiul Fiscului promulgată și publicată, Fiscul, afară de cazul unui text de lege contrar, își exercită privilegiul său fără a se oprî la anterioritatea datei creanțelor născute în urma publicării acestei legi ⁹⁾.

D. ALEXANDRESCO

8) Cpr. Cas. rom. Bult s. 1, 1878, p. 262.

9) Martou, *Privil. et hypothèques*, II, 309 ; Troplong, *Idem*, I, 90 ; C. Paris, Sirey, 39, 2. 136, etc.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA I

Audiența dela 16 Martie 1910

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Tutela minorilor Ion Economescu

TUTELĂ — SCHIMBARE DE DOMICILIU. — REGULATOR DE COMPETENȚĂ. — ART. 373 C. CIV. — ART. 262 PR. CIV.

Tutorul legal sau testamentar, spre deosebire de tutorul dativ, poate să schimbe domiciliul tutelei prin schimbarea propriului său domiciliu.

No. 141. — S'au ascultat : d-l avocat Zamfiropol, care a cerut ca tutela minorilor Ion Economescu să fie trimisă la judele ocol. Roman ; d-l procuror general C. R. Manolescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Având în vedere că d-l procuror general al acestei Inalte Curți a cerut prin adresa No. 655 din 1910, a se regulă competența în cauza tutelei minorilor defunctului Ioan A. Economescu ;

Considerând că se constată că judele ocolului rural Tecuci prin încheerea din 11 Ianuarie a. c., a dispus ca

dosarul tutelei în cestiune să fie trimis la judecătoria ocolului Roman, de oarece minorii și soția rămasă pe urma defunctului Ion A. Economescu domiciliază în orașul Roman;

Că judecătorul ocolului Roman prin încheierea din 30 Ianuarie a. c. și-a declinat de asemenea competența de a administra tutela în cestiune, de oarece tutela s'a deschis la ultimul domiciliu al defunctului I. A. Economescu, adică în gara Cosmești al cărei șef eră și deci în circumscripția judeului ocolului rural Tecuci.

Considerând că ambele aceste încheeri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această această înaltă Curte este chemată să reguleze competența între aceste două judecătoria de ocol, care nu țin de aceeași Curte apel (art. 262 pr. civ.);

Considerând că cestiunea este de a se ști dacă tutorul poate, în timpul exercițiului tutelei, să schimbe domiciliul tutelei prin singurul fapt că și-a schimbat el însuși domiciliul;

Considerând că pentru rezolvarea acestei cestiuni trebuie să se aibă în vedere pe de o parte interesul minorului, iar pe de alta caracterul și origina titlului tutorului;

Considerând că în tutelele legale sau testamentare este în interesul minorului ca domiciliul tutelei să nu fie în altă parte decât la domiciliul tutorului, de oarece, de cele mai multe ori, familia minorului se va găsi la domiciliul cel nou pe care și l'a ales tutorul legal sau testamentar;

Că, pe lângă aceasta, tutorul legal sau testamentar are un titlu anterior consiliului de familie și independent de acel consiliu, căci numai după cererea tutorului legal sau testamentar s'a convocat și format consiliul de familie, pe câtă vreme tutorul dativ deține titlul său dela acest consiliu;

Considerând că de aci rezultă că tutorul legal sau testamentar, spre deosebire de tutorul dativ, poate să schimbe domiciliul tutelei prin schimbarea propriului său domiciliu;

Considerând că, în speță, fiind constant că Angela I. Economescu, tutea legală, și-a strămutat domiciliul său în orașul Roman, la familia sa, urmează că domiciliul tutelei trebuie să fie strămutat și el în același loc;

Că, prin urmare, judele ocolului Roman este competent să reguleze și să supravegheze tutela în cestiune.

Pentru aceste motive, regulează competența.

Observațiune. — Asupra cestiunei decise prin hotărârea de mai sus, vezi Cas. I din 23 Noembrie 1883 în *Dreptul* din 1884 No. 12, Cas. I, Buletin 1891, pg. 1079, Comp. D. Alexandresco, *Dreptul civil Român*, t. II, pag. 603.

SECTIUNEA II

Audiența dela 2 Martie 1910

Președința d-lui N. Mandrea, președinte

Zoe Gr. Păucescu, ca tutoare, și alții, cu Spiru Nocica și alții

POPRIRE.— INDISPONIBILITATEA FONDULUI — VALIDAREA TUTUROR POPRIRILOR EFECTUATE.— TABLOU DE DISTRIBUȚIE.— ART. 455 ȘI 461 PR. CIVILĂ.

SUCCESIUNE.— ÎMPĂRȚIREA VENITURILOR ÎNTRE COMOȘTENITORI.— CREDITORI.— ART. 696 PR. CIVILĂ.

1° Când mai multe popriri s'au operat asupra aceluiaș fond și validarea lor nu a făcut obiectul uneia și aceleeaș sentințe, ci a diferite sentințe, pronunțate în diverse timpuri, transfertul sumei poprite nu se efectuează deplin drept din momentul când una din sentințele de validare a rămas definitivă, ci suma rămâne indisponibilă în mâinile terțiului poprit până când instanțele judecătorești vor hotărî definitiv asupra tuturor popririlor, rămânând ca quantumul sumei transferate să se stabilească prin operațiunea ulterioară a tabloului de distribuție.

2° Potrivit art. 696 pr. civilă, moștenitorii având dreptul a pretinde și împărți veniturile bunurilor mișcătoare și nemișcătoare, potrivit cu partea ce fiecare are stabilită judecătorește sau recunoscută de toți în bunurile succesiunii, ei pot, când aceste venituri sunt depuse la Casa de depuneri și consemnațiuni, să le perceapă chiar înainte de efectuarea partagiului, și acest drept aparține nu numai moștenitorilor, ci și creditorilor lor.

No. 39.— Casată, după divergență, în urma recursului făcut de Zoe Gr. Păucescu, ca tutoare, și alții, deciziunea Curței de apel din București, secțiunea I, No. 197 din 1907, dată în proces cu Spiru Nocica și alții.

S'au ascultat: d-nii avocați P. Burdeanu și N. Mitescu, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Nicolescu, în combateri; d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului II de casare:

II. «Violarea art. 458 combinat cu 462 pr. civilă, precum și a regulilor de drept în materie de poprire și exces de putere.

«Intr'adevăr, poprirea și validarea sunt două noțiuni juridice cu deosebire distincte, legea indicând forma cum se face o poprire, în mâinile cui trebuie făcută poprirea, și care este scopul poprirei, pe când validarea nu este decât confirmarea prin judecată a poprirei făcută, prin urmare vițiul de care este afectată o poprire nu se poate acoperi cu ocaziunea judecării în validare, și în tot cazul, chiar de ar fi posibilă o astfel de acoperire, drepturile câștigate în mod regulat și legal nu pot fi atinse cu acest sistem.

«In specie, Ionescu și Uzurovici au făcut poprire în mâinile Casei de depuneri, iar nu în mâinile sechestrilor judiciari, cari singuri sunt terții debitori (Vezi Bult. Cas. 1906, pg. 1328).

»Când dar Curtea de apel susține prin considerantele deciziei care atacăm, că deși poprirea nu eră regulat făcută în mâinile Casei de depuneri la 17 Decembrie 1901 și 13 Martie 1903, totuș acest viciu s'ar fi acoperit cu ocaziunea validărei, de oarece s'a citat și sechestrul judiciar al succesiunii, și pune cu modul acesta pe Ionescu și Uzurovici în concurs cu erezii defunctului Gr. Păucescu, pe de o parte violează citatele texte de lege, iar pe de altă parte nesocotește drepturile câștigate de noi prin decizia cu No. 252 din 1907 a Curței de apel din București, secția III, comițând cu chipul acesta un adevărat exces de putere«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului ;

Având în vedere că, prin această deciziune, Curtea constată, în fapt, că Ecaterina Spiru Nocica, Haralambie Foti Nocica și Hareti Foti Nocica, au fost recunoscuți definitiv, prin hotăriri judecătorești, că au dreptul la $\frac{1}{9}$ parte din moștenirea defunctului Ev. Zappa ; că, asupra acestei moșteniri s'a instituit un sechestrul judiciar, până la împărțirea ei între diverșii moștenitori ; că, cei însărcinați a administra această avere, au depus veniturile încasate la Casa de depuneri și consemnațiuni pe numele tuturor moștenitorilor ; că G. Ionescu și I. Uzurovici, fiind creditorii moștenitorilor Ecaterina Spiru Nocica, Haralambie Foti Nocica și Hareti Foti Nocica, au poprit, prin procesele verbale din 17 Decembrie 1901 și 13 Martie 1903, în mâinile Casei de depuneri și consemnațiuni, porțiunea ce se cuvine debitorilor lor în totala sumă consemnată, iar validarea acestei popriri s'a operat prin sentința No. 25 din 1908 a tribunalului Ilfov, secția de notariat ; că, posterior acestei popriri, însă înainte de validarea ei, moștenitorii Păucescu, recurenții de astăzi, au poprit, la rândul lor, aceeaș sumă de bani, și prin deciziunea No. 252 din 1907, a Curței de apel din București, secția III, au obținut validarea ei ; că, prin această deciziune, Curtea declară că validarea se face cu respectul drepturilor creditorilor Ionescu și Uzurovici, creditorii popritori anteriori ;

Având în vedere că tribunalul de notariat, procedând la distribuirea sumei poprită de către creditorii mai sus menționați, a recunoscut creditorilor Ionescu și Uzurovici la suma de..., iar moștenitorilor Păucescu suma de... ; că, acești din urmă creditorii nefiind mulțumiți, au făcut contestațiune susținând că întreaga sumă poprită de ei se cade să li se atribue numai lor, de oarece obținând validarea popriri în 1907, s'a operat un transport al sumelor poprite și, ca atare, opozabil creditorilor Ionescu și Uzurovici, a căror poprire s'a validat mai târziu, prin deciziunea No. 25 din 1908 ;

Considerând că instanța de fond constată că Casa de depuneri și consemnațiuni eră detentoarea tuturor sumelor depuse de sechestrul judiciar și moștenitorii Zappa, și că o quotă parte din aceste sume aparține intimațiilor Ecaterina Spiru Nocica, Haralambie Foti Nocica și Hareti Foti Nocica ; că poprirea s'a efectuat în mâinile Casei de depuneri și consemnațiuni, iar validarea s'a ordonat față cu sechestrul judiciar reprezentat de toți moștenitorii ; că așa fiind, din punctul de vedere al formelor legale,

ambele popriri și validarea lor s'a ordonat cu observațiunea tuturor regulilor procedurii civile în materie de poprire ;

Că alegațiunea recurenților că poprirea trebuia să se opereze în mâinile sechestrului judiciar, iar nu în acelea ale casei de depuneri și consemnațiuni, detentoarea sumelor poprite, nu poate fi discutată pentru prima oară înaintea acestei Inalte Curți, fiind o chestiune de fapt ce scapă censurei ei ; că tot deodată este un mijloc ce nu a făcut obiectul discuțiunii înaintea instanței de fond ;

Considerând că efectul unei popriri este indisponibilitatea fondului poprit până în momentul validărei ei ; că atunci când mai multe popriri s'au operat asupra aceluiaș fond și validarea lor nu a făcut obiectul uneia și aceleeaș sentințe ci a diferite sentințe, pronunțate în diverse timpuri, transferul sumei poprite nu se efectuează de drept din însuși momentul când una din sentințele de validare a rămas definitivă ; că în acest caz suma rămâne nedisponibilă în mâinile terții persoane până când instanțele judecătorești statuează definitiv asupra tuturor popririlor, iar cuantumul sumei transportate depinde de rezultatul unei operațiuni ulterioare, numită tabloul de distribuire, care este menit a repartiza creanțele după calitățile lor și în măsura în care fondul poprit le poate acoperi ;

Considerând că Curtea de apel stabilește în specie, că recurenții nu au dreptul decât la suma ce li s'a repartizat prin tabloul de ordine și că la tablou s'au avut în vedere toate creanțele poprite și validate prin hotărâri definitive ; că așa fiind, instanța de fond a făcut o sănătoasă aplicațiune a principiilor de drept în materie de poprire și deci motivul formulat este neintemeiat.

Asupra motivului I de casare :

I. «Violarea autorității lucrului judecat și a art. 696 alin. II din procedura civilă.

«Defunctul Gr. Păucescu, având a lua 100.000 lei, onorariu de avocat dela Ecaterina Sp. Nocica și minorii Haralambie și Areti Foti Nocica, conform actului autentificat la No. 1195 din 1892 de tribunalul Ilfov, secția de notariat, și investit cu formula executorie, a făcut poprire la tribunalul de notariat încă din Martie 1907, pe oree sume de bani aparținând succesiunii lui Ev. Zappa, și aceasta până la concurența de $\frac{1}{9}$ din moștenire, parte convenită în averea lui Ev. Zappa sus numiților debitori. Această poprire a fost validată definitiv prin deciziunea cu No. 252 din 1907 a Curței de apel din București, secția III, care s'a și investit cu formula executorie.

«Tribunalul de notariat, căruia Curtea îi trimite ca să execute această deciziune, găsește cu cale a ordona facerea unui tablou între creditorii popritori. Prin acest tablou nerecunoscându-se integral drepturile erezilor Păucescu, aceștia au făcut contestație la tribunal.

«Cu ocaziunea judecării acestei contestațiuni, tribunalul de notariat, prin sentința din 13 Noembrie 1908, hotărăște că urmează a subordona distribuțiunea sumelor venite debitorilor noștri, la facerea unui partagiu provizional, prin care să se determine care este partea convenită debitorilor noștri în averea lui Ev. Zappa.

«Curtea de apel din București, secția II, la care am atacat sus zisa hotărâre a tribunalului, prin deciziunea cu No. 179 din 1909 confirmă această sentință. Dar judecând astfel, Curtea a nesocotit

autoritatea lucrului judecat și a violat și art. 696 alin. II din procedura civilă.

«In adevăr, prin deciziunea No. 103 din 1896 a Curței de apel din București, secția I, s'a recunoscut și trimis în posesiune debitorii mei recunoscuți de ceilalți coerezi. Prin jurnalul cu No. 1899 din 7 Martie 1909, tribunalul Ilfov, secția I, având a recunoaște părțile fiecărei erede în succesiunea lui Lv. Zappa, a ordonat administratorului provizoriu să le libereze din veniturile arendelor pe Martie 1909 părțile aferente. Or, ramura debitorilor mei fiind clasată cu un drept de $\frac{1}{6}$ din întreaga avere și fiind vorba de urmărirea sau de împărțeală bănească (art. 696 alin. II pr. civilă), nu se putea să se refuze executarea deciziunii cu No. 252 din 1907, investită cu formula executorie, pe motiv că nu se cunoaște exact partea debitorilor mei, când această parte este recunoscută prin hotărâri rămase definitive și necontestate, precum și prin hotărârea ce se execută».

Având în vedere că instanța de fond după ce recunoaște părților dreptul la daunele repartizate prin tabloul de ordine, dispune ca aceste sume să nu li se plătească decât la epoca când partagiul definitiv al moștenitorii Zappa va recunoaște moștenitorilor cota-parte ce li se va cuveni în sumă poprită.

Având în vedere art. 696 pr. civ.

Considerând că, potrivit acestui articol, părțile pot împărți veniturile bunurilor mișcătoare și nemiscătoare potrivit cu partea ce fiecare are stabilită judecătorește, sau recunoscută de toți în bunurile succesiunii;

Considerând că Curtea declară că dreptul fiecărui moștenitor este recunoscut în întreaga avere succesorală a defunctului Ev. Zappa prin hotărâri rămase definitive;

Considerând că așa fiind, fiecare moștenitor are dreptul de a pretinde partea ce i se cuvine în veniturile succesiunii;

Considerând că aceste venituri fiind depuse la casa de depuneri și consemnațiuni, moștenitorii au drept de a le percepe înainte chiar de efectuarea partagiului; că, dacă moștenitorii au acest drept, negreșit că și creditorii lor îl pot pretinde;

Că Curtea amânând plata sumelor poprite până la partagiul definitiv a violat art. 696 pr. civ. ultimul aliniat și deci motivul este fondat.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA III

Audiența dela 12 Martie 1910

Președinta d-lui G. P. Petrescu, președinte

Regia Monop. tutunurilor cu Ilie Trandafirescu

MONOPOLUL CĂRȚILOR DE JOC. — CONTRAVENȚIUNE. — CĂRȚI NEMARCATÉ.— ART. 18 LEGEA MONOPOLULUI CĂRȚILOR DE JOC.

Potrivit art. 18 din legea monopolului cărților de joc, sunt considerați ca contravenienți acei în posesiunea cărora s'ar afla cărți de joc nerevestite cu mărcile Regiei, cum și particularii cari posedă cărți de joc revestite cu marca Regiei «pentru cercuri».

No. 102.— Casată, în urma recursului făcut de Regia Monop. tutunurilor, sentința tribunalului Teleorman, No. 2540 din 1909, dată în proces cu Ilie Trandafirescu.

S'au ascultat: d-l avocat Al. Vasilescu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Al. Alexandrescu, în combateri; d-l procuror general C. R. Manolescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Greșită interpretare și violare a art. 18 alin. 2 din legea monopolului cărților de joc, combinat cu art. 5 din legea cărților de joc pentru cercuri.

«Tribunalul Teleorman, după ce constată în fapt că apelantul Ilie Trandafir ținea într'adevăr în cafeneaua sa cărți de joc rezervate numai cercurilor, țotuș anulează procesul-verbal de contravenție, afirmând că procesul verbal trebuia dresat clubului care a liberat aceste cărți.

«Or, nu numai că această cerință ar fi imposibil de realizat, neputându-se ști dela ce anume cluburi sau dela care membru al cărui club cafegiii își procură cărțile de joc, dar hotărârea tribunalului Teleorman constituie o interpretare judaică, ce contravine nu numai spiritului, dar și textului legii».

Având în vedere că din sentința supusă recursului, se constată că intimatul Ilie Trandafir a fost condamnat la amendă prin procesul-verbal No. 546 din 12 Maiu 1909, dresat de agentul Regiei Monopolurilor Statului, pentru faptul că s'a găsit la dânsul o pereche de cărți de joc pentru «cercuri», ceea ce constituie contravenția prevăzută de art. 18 din legea monopolului cărților de joc;

Că în contra acestui proces-verbal numitul a făcut apel la tribunal, care admitându-l, l-a apărat de orice fapt de contravențiune, pe motiv că, deși s'a găsit la dânsul acea pereche de cărți de joc, revestită cu marca Regiei pentru cercuri, totuși dânsul nu este pasibil de contravențiune, ci antreprenorul cercului care, conform art. 2 din legea dela 31 Martie 1900, nu putea să dea în afară din localul clubului cărțile ce i se incredințase de Regie pentru trebuința cercului;

Având în vedere dispozițiunile art. 18 din legea pentru monopolul cărților de joc, după care sunt considerați ca contravenienți acei în posesiunea cărora s'ar afla cărți de joc nerevestite cu mărcile Regiei;

Că față cu această dispozițiune clară și formală a legii, tribunalul nu putea apăra pe intimat de contravențiune, odată ce era constatat în fapt că s'a găsit la dânsul acea pereche de cărți de joc revestită cu marca Regiei pentru cercuri;

Că dar, tribunalul a violat art. 18 din citata lege, și deci motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 22 Februarie 1910

Președinta d-lui G. Flaișen, consilier

Elena Runcescu cu Ministerul de finance

PENSIUNI. — CONSTATAREA ȘI LICHIDARUA LOR. — PĂRĂSIREA SERVICIULUI. — DEMITERE DIN OFICIU. — ART. 47 ALIN. III LEGEA PENSIUNILOR.

Dispozițiunea cuprinsă în alin. III al art. 47 din legea pensiunilor, fiind o măsură umanitară luată de legiuitor în interesul tuturor funcționarilor cari sunt în situațiune de a fi așezați cu dreptul la pensiuine între 1 Aprilie și 1 Octombrie, ca atare, ea se aplică indiferent de modul cum au părăsit serviciul, prin retragere din oficiu, cu sau fără limită de vârstă, destituiți sau înlocuiți, așa precum categoric se exprimă menționatul text.

No. 430. — Elena Runcescu a făcut apel contra deciziunii No. 1202 din 1909, a comisiunei pentru constatarea și regularea drepturilor la pensiuine.

S'au ascultat: d-l avocat I. Herea, în desvoltarea motivelor de apel; d-l avocat Al. Zăuceanu, în combateri.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Elena Runcescu contra deciziunii No. 1202 din 23 Noembrie 1909, a comisiunei pentru regularea drepturilor la pensiuine, prin care i s'a respins cererea ce a făcut de a fi înscrisă la pensiuine pe ziua de 1 Octombrie 1909;

Având în vedere că din desbaterile urmate și actele prezentate, se constată că Ministerul de instrucțiune publică, găsind că apelanta este improprie de a mai funcționa ca învățătoare la școala primară din comuna Stoenesti județul Muscel, unde funcționa în ultimul timp, institue o comisiune specială care constată la 31 Ianuarie 1909, că numita suferă de maladii ce nu o face improprie serviciului său. După un timp, apelanta se îmbolnăvește și cere concediu, care i se refuză, fiind transferată pe ziua de 1 Septembrie la comuna Ștefănești. În imposibilitate de a se prezenta la noul post, face cerere de a i se constată infirmitatea și comisiunea rânduită din nou, stabilește la 20 Septembrie 1909 că numita suferă de turburări serioase ce o fac improprie funcțiunei de învățătoare sau alteia analoage, turburări ce o și împiedică de a se prezenta la noul ei post din Ștefănești, lipsă, după care, ministerul o consideră demisionată pe ziua de 1 Octombrie 1909, și această în baza alin. III al art. 63 din legea asupra învățământului primar și normal primar, după care absentarea nemotivată dela clasă timp de 30 zile în cursul unui an se consideră ca demisiune. Apelanta introduce cerere de a fi înscrisă la pensiuine pe ziua de 1 Octombrie 1909, iar comisiunea respectivă

ii respinge cererea, în principiu, sub cuvânt că în sesiunea de Octombrie nu este competentă a lichida decât drepturile la pensiuine ale funcționarilor puși în retragere din oficiu, destituiți sau înlocuiți după 1 Aprilie a exercițiului financiar, pe când petiționara, după cum se constată din certificatul eliberat de Minister, este considerată ca demisionată din învățământ pentru motiv de lipsă, iar contra acestei deciziuni s'a introdus apelul de față;

Considerând că Curtea, ca instanță de apel, în baza competenței ce-i acordă articolul 42 din legea pensiunilor urmează a cerceta în primul loc, în principiu, dacă apelanta cu drepturile ce le invoacă ar putea pretinde de a fi înscrisă la pensiuine pe ziua de 1 Octombrie;

Considerând că în rezolvirea acestei chestiuni, Curtea interpretând aliniatul al III al art. 45 din legea pensiunilor, observă că această dispozițiune a fost luată ca o măsură umanitară în interesul tuturor funcționarilor cari sunt în situațiune de a fi așezați cu dreptul la pensiuine între 1 Aprilie și 1 Octombrie și cari deci să nu fie nevoiți a aștepta fără leafă și fără pensiuine un interval îndelungat, până la 1 Aprilie a anului bugetar, dată când comisiunea respectivă era numai legalmente instituită spre a așeza la pensiuine pe toți cei cari erau în drept în decursul anului;

Că, pornit din această dorință de ocrotire a funcționarilor în drept de a-și primi pensiuinea, legiuitorul a căutat să lărgească puțința atingerii lui, indiferent de modul cum au părăsit serviciul, prin retragere, din oficiu, cu sau fără limită de vârstă, destituiți sau înlocuiți, așa precum categoric se exprimă menționatul text;

Considerând că astfel fiind regula generală pe care o urmează legiuitorul, nu se poate face excepțiune în privința învățătorilor cari, lipsind dela serviciu 30 zile și ca atare sunt considerați demisionați din învățământ, căci situațiunea lor legală echivalează cu excluderea prescrisă de art. 67 din aceeași lege, fiind în definitiv cert că sub raportul și situațiunea funcționarului, el este îndepărtat, oricare ar fi formula de care s'ar servi autoritatea superioară spre a ajunge la acest rezultat;

Că, în tot cazul, nici nu se poate crede că legiuitorul ar fi înțeles de a crea avantaje și o situațiune privilegiată unui funcționar abuziv care și termină cererea prin destituire și a-i permite acestuia să-și așeze dreptul la pensiuine îndată după îndepărtarea lui, iar pe altul bolnav și istovit de muncă, care termină corect misiunea sa, să-l forțeze a aștepta luni întregi fără resurse materiale, în lipsă și suferințe;

Considerând că din toate aceste puncte de vedere, atât din economia dispozițiunei speciale a legii de pensiuini, măsură generală de ocrotire, cât și din interpretarea cuvintelor «considera ca demisionat» sinonime cu înlocuire, de care se servește art. 45 sus citat, urmează că apelanta este în drept de a-și așeza dreptul ei de pensiuine dela 1 Octombrie 1909.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier D. G. Maxim, admite apelul în principiu.

Semnați: G. Raicoviceanu, D. G. Maxim, Ar. Alexandrescu.

Opiniune

Pentru motivele din deciziunea apelată, sunt de părere a se respinge apelul.

Semnat, G. Flaișlen.

SECȚIUNEA III

Audiența dela 22 Martie 1910

Președinta d-lui N. Budișteanu, președinte

Al. Vericeanu și G. Mandy cu societatea anonimă «Bucureștii-Noi»

SOCIETĂȚI. — LICHIDARE. — ADUNĂRI GENERALE. — INSTANȚE JUDECĂTOREȘTI. — DACĂ SE POT PRONUNȚA ASUPRA LICHIDĂREI. — ART. 148, 156, 161 ȘI 165 C. COM.

SOCIETĂȚI. — CERERI DE LICHIDARE. — ADUNĂRI GENERALE. — ART. 192 C. COM.

1° Adunările generale fiind singurele în drept și cu cădere a se pronunța în privința mersului regulat al societăților și asupra disolvărei lor anticipate, instanțele judecătorești nu pot să se pronunțe ordonând sau respingând cererea de lichidare făcută de un asociat, căci în acest mod s'ar știrbi autonomia societăților, cari ar urmă să se administreze după criteriul instanțelor judecătorești, iar nu după hotărârile majorității asociațiilor. Orică asociat însă are dreptul, potrivit art. 165 din codul comercial, să ceară suspendarea printr'o ordonanță provizorie, a deciziunilor adunărilor generale, când acestea ar fi în chip învederat contrare actului constitutiv, statutelor sau legei.

2° Potrivit art. 192 din codul comercial, societățile comerciale desființându-se de plin drept numai în caz de expirarea termenului fixat sau terminarea obiectului întreprinderii, urmează că în orice alt caz cererile de lichidare nu pot fi propuse decât adunărilor generale, singure în drept a hotărî lichidarea.

No. 22. — Al. Vericeanu și G. Mandy, au făcut apel contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, No. 481 din 1909, dată în procesul cu societatea anonimă «Bucureștii-Noi».

S'au ascultat: d-nii avocați Al. Vericeanu și G. Mandy, în dezvoltarea motivelor de apel; d-nii avocați N. Basilescu și Tașcă, în combateri.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Al. Vericeanu și Gh. Mandy în contra sentinței cu No. 481 din 1 Maiu 1909, a tri-

bunalului Ilfov secția comercială, prin care li s'a respins cererea de a se ordona lichidarea Societății pe acțiuni «Bucureștii-Noi!»;

Având în vedere că, înaintea Curței ca și la tribunal, apelanții și-au întemeiat cererea pe faptul că capitalul social ar fi pierdut aproape în întregime (art. 148, al. II, codul comercial), și că Societatea nu-și mai poate îndeplini scopul pentru care a fost înființată (art. 191, al. II, codul comercial) ne mai avânt nici capital nici credit și nedând niciun dividend;

Având în vedere cu privire la primul motiv că adunarea generală din 11 Maiu 1908, convocată prin jurnalul tribunalului Ilfov, secția comercială cu No. 3598, din 7 Aprilie 1908, pentru a se pronunța dacă capitalul societății s'a împuținat cu o treime și dacă este loc a se lichida societatea, constatând că capitalul de 406,425 lei, atâta cât a fost subscris, există în ființă, după cum se constatare și prin bilanțurile anterioare, a decis că societatea are tot interesul și înțelege a merge înainte cu acest capital, respingând cererea de lichidare;

Având în vedere că, aceiași constatare s'a făcut și de adunarea generală din 10 Ianuarie 1910, respingându-se și de astădată propunerea de lichidarea societății;

Că, în asemenea condițiuni, cererea apelanților întemeiată pe pierderea capitalului și cerută direct instanțelor judecătorești, după ce a fost respinsă în diferite rânduri de adunările generale, este neîntemeiată, căci altfel ar fi ca instanțele judecătorești să se substituie adunărilor generale, care după economia generală a regulilor întocmite cu privire la societăți și după dispozițiunile precise ale art. 148, 156, 160, 161 și 165 cod. comercial sunt singurele în drept și cu cădere a se pronunța asupra chestiunilor atingătoare la mersul regulat al societăților și la dizolvarea lor anticipată;

Având în vedere că, prin art. 165 codul comercial, se recunoaște dreptul oricărui asociat de a cere tribunalului suspendarea printr'o ordonanță provizorie a deciziunilor adunărilor generale, cari în chip învederat ar fi contrare actului constitutiv, statutelor sau legei;

Având în vedere că apelanții nu au uzat de acest drept, ci au cerut pur și simplu ca tribunalul să ordone lichidarea;

Având în vedere că pe asemenea cale s'ar ajunge să se administreze societățile nu după hotărârile asociațiilor reprezentând majoritatea, ci după criteriul instanțelor judecătorești, astfel că în acest caz societățile și-ar pierde autonomia lor (Cesare Vivante, *Le Società commerciali*, No. 570);

Că, dar acest motiv este neîntemeiat.

Cu privire la cel d'al doilea motiv;

Având în vedere că prin art. 191 codul comercial se arată toate cazurile în care se pot dizolva societățile, indicându-se și acelea în care obiectul societății lipsește, se desființează sau există imposibilitate de a-l realiza;

Având în vedere că în această ipoteză societatea nu se desființează deplin drept, art. 191 codul comercial arătând că o asemenea disolvare nu are loc decât numai în două cazuri din cele arătate la art. 191, și anume expirarea termenului fixat pentru durata societății sau după terminarea obiectului întreprinderii;

Că, dar, în afară de aceste două cazuri, orice cerere de lichidare trebuie propusă adunărilor generale care singure sunt în drept a hotărârea lichidarea, instanțele judecătorești neavând decât dreptul de a lua măsurile arătate de art. 165 după cererea oricărui asociat;

Că, dar cererea de lichidare, respinsă de adunarea generală și cerută direct instanțelor judecătorești este neîntemeiată;

Că, independent de acestea, și dacă o asemenea cerere ar putea fi adresată direct justiției, încă ea este nefondată întrucât prin toate bilanțurile anterioare se constată că capitalul cu care societatea a înțeles să-și continue operațiunile este intact;

Că imobilele în care s'a plasat cea mai mare parte din capital sunt în ființă și în posesiunea societății;

Că toate acestea sunt recunoscute prin bilanțe anterioare semnate de chiar unul din apelanți și anume Al. Vericeanu în calitate de membru în consiliul de administrație, ceea ce învederează că obiectul societății nu lipsește, nici nu a fost desființat și că nu există nici o imposibilitate materială pentru a-l realiza;

Că, de asemenea, lipsa de dividende oricât de neplăcută ar fi pentru acționari, precum și suspendarea vremelnică a operațiunilor nu îndreptățește cererea de lichidare a unei societăți și nici nu intră în prevederile art. 191, al. II, codul comercial.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier N. Procopescu, respinge.

Semnați : N. Budișteanu, Al. Alexiu, V. Antinescu,
N. Procopescu, D. Florescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Audiența dela 15 Martie 1910

Președinta d-lui Eftimie Antonescu, judecător-unic

Antigone Hristu cu Spiridon Cevie

ACT DOTAL.— CONFECTIONAREA LUI.—ȚARĂ STRĂINĂ.—«LOCUS REGIT ACTUM».— VALIDITATE.— ART. 1223 C. CIV.

Actul dotal făcut în conformitate cu legile locului unde s'a încheiat, este perfect valabil înaintea instanțelor noastre judecătorești potrivit principiului *locus regit actum*.

Tribunalul,

Asupra acțiunii făcută de Antigone Hristu prin petițiunea înregistrată la No. 23387 din 1909 prin care cere ca fostul său soț Spiridon Cevie să fie obligat a-i restitui dota de 190 lire turcești sau lei 4313 pe care a

primit-o cu ocaziunea căsătoriei sale prin actul cu data 24 August 1899 tradus de Ministerul de externe, cu procente și cheltueli de judecată;

Având în vedere susținerile reclamantei și actele prezentate;

Având în vedere că din actul cu data 24 August 1899 făcut de secretarul mitropolitan din Coritza, care a ținut loc de notar, se constată că în adevăr s'a constituit dotă reclamantei de către mama sa Marina Hristu suma de 190 lire turcești care dotă s'a stipulat prin act că trece în posesia lui Spiridon Cevie, iar proprietatea dotei aparține lui Antigone Hristu;

Având în vedere că din însemnările de pe acest act se constată că Spiridon Cevie a primit 165 lire iar restul de 25 lire l-a ertat;

Având în vedere că din actul Sf. Mitropolii din Coritza cu data 15 de Octombrie 1908, tradus de Ministerul de externe la No. 5977 din 1908, se constată că căsătoria dintre reclamantă și Spiridon Cevie s'a desfășurat la 4 Septembrie 1908 astfel că Spiridon Cevie urmează să restituie dota ce a primit;

Având în vedere că actul dotal ce prezintă deși nu este făcut în conformitate cu legile locului unde s'a încheiat, după cum aceasta rezultă din cartea I titlu B. cap. V art. 48 din instrucțiunile patriarhului din Constantinopole, traduse de Ministerul de externe la No. 1387 din 5 Martie 1910, și din care se vede că grefierii tribunalelor eclesiastice și în lipsa lor persoanele speciale numite de arhierul din localitate îndeplinesc atribuțiunile de notar pentru redactarea foilor dotale, funcțiune care în speță s'a îndeplinit de secretarul mitropoliei din Coritza, astfel încât actul dotal prezentat este perfect valabil;

Având în vedere că chiar dacă acest act nu ar fi autentic ci numai cu semnături private, odată ce din el se constată că Spiridon Cevie a primit ca dotă 190 lire turcești, el trebuie să restituie această dotă îndată ce căsătoria s'a desfășurat și această restituire urmează să o facă fostei sale soții Antigone Hristu, de oarece chiar în acest act se zice că dota primită devine proprietatea soției Antigone Hristu;

Având în vedere că actul dotal ce se prezintă a fost recunoscut ca semnat de Spiridon Cevie la interogatoriu ce i s'a făcut înaintea tribunalului Ilfov secția IV cu ocaziunea procesului de pensiune alimentară, astfel încât este recunoscut și prin mărturisire judiciară.

Pentru aceste motive, admite acțiunea.

Semnat, Ef. Antonescu.

BIBLIOGRAFIE

Peste câteva zile se va pune sub presă **Codul de procedură civilă**, adnotat de d-l Em. Dan, avocat în Baroul Capitalei.